

Akaa Alajärvi Alavieska Alavus Asikkala Askola Aura Enonkoski Enontekiö Espoo Eura Eurajoki
Evijärvi Forssa Haapajärvi Haapavesi Hailuoto Halsua Hamina Hankasalmi Hanko Harjavalta
Hartola Hattula Hausjärvi Heinola Heinävesi Helsinki Hirvensalmi Hollola Honkajoki Huittinen
Humppila Hyrynsalmi Hyvinkää Hämeenkyrö Hämeenlinna Ii Iisalmi Iitti Ikaalinen Ilmajoki
Ilomantsi Imatra Inari Inkoo Isojoki Isokyrö Janakkala Joensuu Jokioinen Joroinen Joutsa Juuka
Juupajoki Juva Jyväskylä Jämijärvi Jämsä Järvenpää Kaarina Kaavi Kajaani Kalajoki Kangasala
Kangasniemi Kankaanpää Kannonkoski Kannus Karijoki Karkkila Karstula Karvia Kaskinen
Kauhajoki Kauhava Kauniainen Kaustinen Keitele Kemi Kemijärvi Keminmaa Kemiönsaari Kempele
Kerava Keuruu Kihniö Kinnula Kirkkonummi Kitee Kittilä Kiuruvesi Kivijärvi Kokemäki Kokkola
Kolari Konnevesi Kontiolahti Korsnäs Koski TI Kotka Kouvola Kristiinankaupunki Kruunupyö
Kuhmo Kuhmoinen Kuopio Kuortane Kurikka Kustavi
Kuusamo Kyyjärvi Kärkölä Kärsämäki Lahti Laihia
Laitila Lapinjärvi Lapinlahti Lappajärvi
Lappeenranta Lapua Laukaa Lemi
Lempäälä Leppävirta Lestijärvi Lieksa
Lieto Liminka Liperi Lohja Loimaa
Loppi Loviisa Luhanka Lumijoki
Luoto Luumäki Maalahti Marttila
Masku Merijärvi Merikarvia
Miehikkälä Mikkeli Muhos
Multia Muonio Mustasaari
Muurame Mynämäki Myrskylä
Mäntsälä Mänttä-Vilppula
Mäntyharju Naantali Nakkila
Nivala Nokia Nousiainen
Nurmes Nurmijärvi Närpiö
Orimattila Oripää Orivesi
Oulainen Oulu Outokumpu
Padasjoki Paimio Paltamo
Parainen Parikkala Parkano
Pedersören kunta Pelkosenniemi
Pello Perho Pertunmaa Petäjävesi
Pieksämäki Pielavesi Pietarsaari
Pihtipudas Pirkkala Polvijärvi Pomarkku
Pori Pornainen Porvoo Posio Pudasjärvi Pukkila
Punkalaidun Puolanka Puumala Pyhtää Pyhäjoki Pyhäjärvi
Pyhantä Pyhäranta Pälkäne Pöytyä Raahe Raasepori Raisio Rantasalmi Ranua Rauma Rautalampi
Rautavaara Rautjärvi Reisjärvi Riihimäki Ristijärvi Rovaniemi Ruokolahti Ruovesi Rusko Rääkkylä
Saarijärvi Salla Salo Sastamala Sauvo Savitaipale Savonlinna Savukoski Seinäjoki Sievi Siikainen
Siikajoki Siikalatva Siilinjärvi Simo Sipoo Siuntio Sodankylä Soini Somero Sonkajärvi Sotkamo
Sulkava Suomussalmi Suonenjoki Sysmä Säskylä Taipalsaari Taivalkoski Taivassalo Tammela
Tampere Tervo Tervola Teuva Tohmajärvi Toholampi Toivakka Tornio Turku Tuusniemi Tuusula
Tyrnävä Ulvila Urjala Utajärvi Utsjoki Uurainen Uusikaarlepyy Uusikaupunki Vaala Vaasa
Valkeakoski Vantaa Varkaus Vehmaa Vesanto Vesilahti Veteli Vieremä Vihti Viitasaari Vimpeli
Virolahti Virrat Vöyri Ylitornio Ylivieska Ylöjärvi Ypäjä yrittajat.fi/kunta Ähtäri Äänekoski

Yrittäjien kuntabarometri

2020

Kuntabarometri 2020

Kyselyllä kartoitetaan joka toinen vuosi kuntien ja yrittäjien yhteistyötä sekä elinkeinopolitiikan tilaa valtakunnallisesti, alueellisesti ja kuntakohtaisesti. Suomen Yrittäjien yhdeksäs Kuntabarometri-kysely (ent. Elinkeinopoliittinen mittaristokysely) toteutettiin yhteistyössä IROResearchin kanssa 16.2.–13.5.2020 sähköposti-informoituna internet-kyselynä. Kyselyyn vastasi 10 404 yrittäjää. Suosittelemme, että tuloksia hyödynnetään mahdollisimman laajasti kuntien ja yritysten välisessä vuoropuhelussa sekä elinkeinopolitiikan kehittämisessä.

Julkistettu 9.6.2020.

YRITYSTEN MÄÄRÄ KOKOLUOKITTAIN

YRITYKSEN KOKO	YRITYSTEN MÄÄRÄ	%
■ mikroyritykset (1–9 hlö)	265 894	93 %
■ pienyritykset (10–49 hlö)	16 498	5,8 %
■ keski-suuret yritykset (50–249 hlö)	2 995	1,0 %
■ suuryritykset (250– hlö)	655	0,2 %

Lähde: Tilastokeskus 2018 (pl. maa-, metsä- ja kalatalous)

SUOMEN KUNNAT 2020

ASUKASTA	KUNTIA	KPL
■ yli 50 000	21 kpl	7 %
■ 10 000–50 000	76 kpl	26 %
■ alle 10 000	197 kpl	67 %

MANNER-SUOMESSA ON 294 KUNTAA.

Lähde: www.kuntaliitto.fi Kuntajaot ja asukasluvut kunnittain

Lisätietoja kuntasi tai alueesi tuloksista saat Suomen Yrittäjien paikallisyhdistyksestä tai aluejärjestöstä. Yhteystiedot löydät www.yrittajat.fi/yhteystiedot

- Kuntabarometrin kunta-, alue- ja valtakunnan raportit löydät www.yrittajat.fi/kunta

Suomen Yrittäjissä lisätietoja antavat

- kehittämisspäällikkö Hannamari Heinonen, 050 567 3395, hannamari.heinonen@yrittajat.fi
- elinkeino- ja kilpailuasioiden päällikkö Satu Grekin, 050 550 3488, satu.grekin@yrittajat.fi

Kuntabarometri 2020 -kyselyssä yrittäjät arvioivat kuntansa elinkeinopolitiikkaa. Kokonaistyytyväisyyden lisäksi arvioidaan asteikolla 1–5 kuutta elinkeinopolitiikan osa-alueita. Elinkeinopolitiikan kehitysuuntaa mitataan tarkemmin 22 väittämän avulla asteikolla: –2=Kehittynyt merkittävästi heikompaan suuntaan, –1=Kehittynyt jonkin verran heikompaan suuntaan, 0=Pysynyt ennallaan, +1=Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan ja +2=Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan. Lisäksi vastaajat valitsivat kolme tärkeimpänä pitämäänsä elinkeinopolitiikan osa-alueita ja yrityspalvelua.

Yrittäjät ovat kuntien kumppani elinkeinopolitiikassa

Elinkeinopolitiikan asema kunnassa on yrittäjien mielestä kaikista tärkein elinkeinopolitiikan osa-alue. Osa-alueita pyydettiin arvioimaan vielä erikseen neljän väittämän valossa:

- 1) Elinkeinopolitiikka on kunnassani tärkeää.
- 2) Kunta viestii yrityksiä koskevista tavoitteista, suunnitelmista, toimista ja päätöksistä.
- 3) Kunta on vetovoimainen yritys- ja asuinpaikka.
- 4) Kunnan viranhaltijat ja luottamushenkilöt arvostavat yrittäjyyttä.

Näistä kolme ensimmäistä on yrittäjien mielestä kehittynyt parempaan suuntaan, mutta kunnan viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden arvostus yrittäjyyttä kohtaan on heikentynyt.

Suomen Yrittäjät lanseerasi keväällä 2019 Kuntajohdon yrittäjyysvalmennus -konseptin.

Valmennuksen tavoitteena on, että kuntajohto ymmärtää

- 1) mitkä asiat vaikuttavat yrittäjän päätöksentekoon, kuten investointeihin, työntekijän palkkaamiseen ja sijaintiin
- 2) miten kunnan päätökset vaikuttavat yrityksiin ja yrittäjyyteen.

Strategisella tasolla kaikki kunnat ovat yrittäjyysmyönteisiä. Jyvät erottuvat akanoista, kun siirrytään strategioista käytäntöön ja tekoihin. Vasta yrittäjyysmyönteiset teot tekevät kunnasta yrittäjyysmyönteisen.

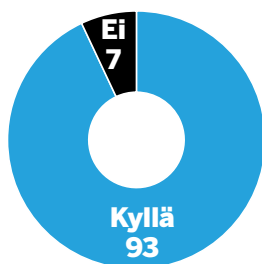
Yrittäjyysmyönteisiä tekoja kunnissa tekevät kuntien viranhaltijat ja luottamushenkilöt.

Elinvoimaisen kunnan menestystekijöitä ovat yrittäjyyden lainalaisuuksien ymmärtäminen ja eri kokoisten yritysten arvostaminen.

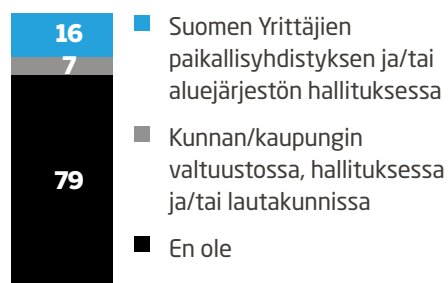
Suomen Yrittäjien paikallisyhdistys toimii lähes jokaisessa maamme kunnassa. Yrittäjäyhdistys edustaa jäsenyrityksiä kunnassa ja kunta on yhdistyksen tärkeä kumppani. Suomen Yrittäjät kannustaa kaikkia kuntia ja yrittäjäyhdistyksiä käymään vuoropuhelua oman kunnan ja alueen tuloksista: Mikä on mennyt hyvin ja mitä pitäisi kehittää. Tämä tiivistelmä on koontunut kolmessa eri kuntakokoluokassa TOP10-listoja elinkeinopolitiikan eri osa-alueista.

VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT (N=10404)

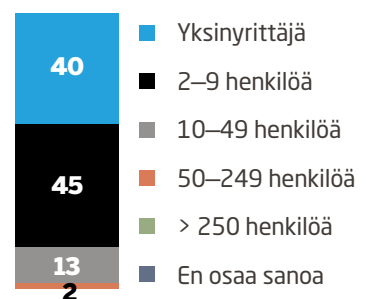
Oletko Yrittäjäjärjestön jäsen, %

Oletko luottamushenkilö, %

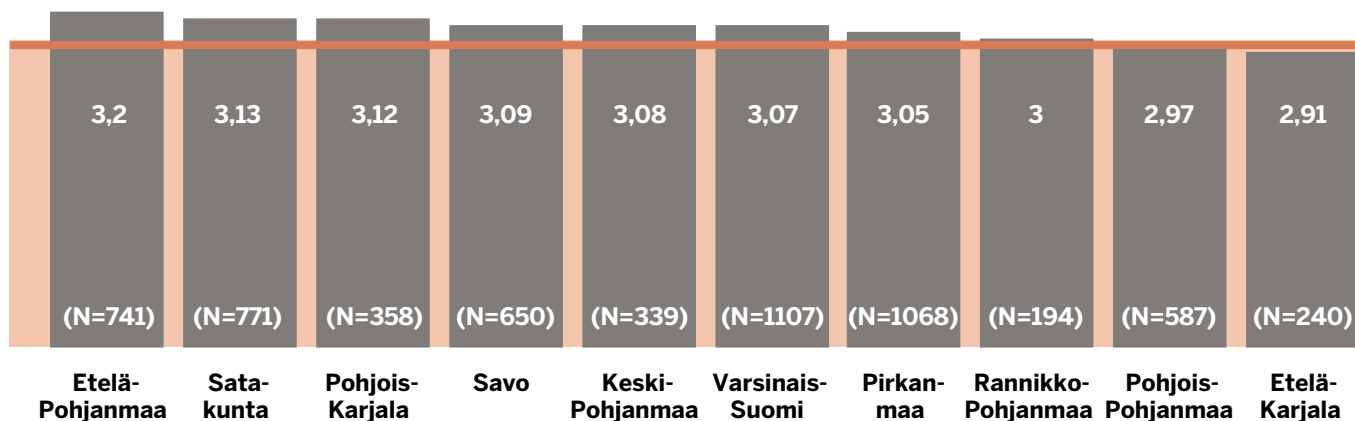

Yrityksen koko, %

Kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta (N=10404)

Aluejärjestö, vastaajamäärä, keskiarvo alueen kuntien elinkeinopolitiikan kokonaisarvosanojen keskiarvoista (asteikko 1–5, 1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä)

Kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta – alueet

Alue	vastaajamäärä	yriytysten määrä	keskiarvo
KOKO MAA	10 404	284 662*	2,97
Etelä-Pohjanmaa	741	11 475	3,13
Satakunta	771	11 327	3,13
Pohjois-Karjala	358	6 564	3,12
Savo	650	10 045	3,09
Keski-Pohjanmaa	339	7 789	3,08
Varsinais-Suomi	1 107	26 931	3,07
Pirkanmaa	1 068	25 979	3,05
Rannikko-Pohjanmaa	194	5 664	3,00
Pohjois-Pohjanmaa	587	14 265	2,97
Etelä-Karjala	240	5 439	2,91
Lappi	527	9 273	2,88
Pääkaupunkiseutu	321	23 298	2,87
Helsinki	334	51 159	2,86
Keski-Suomi	687	12 241	2,86
Uusimaa	798	26 425	2,86
Kainuu	158	2 848	2,79
Päijät-Häme	354	9 450	2,77
Häme	445	8 093	2,76
Etelä-Savo	439	6 948	2,71
Kymi	288	7 128	2,69

Lähde: Tilastokeskus 31.12.2018 (tuorein julkistus)

Koko maan
keskiarvo

2,97

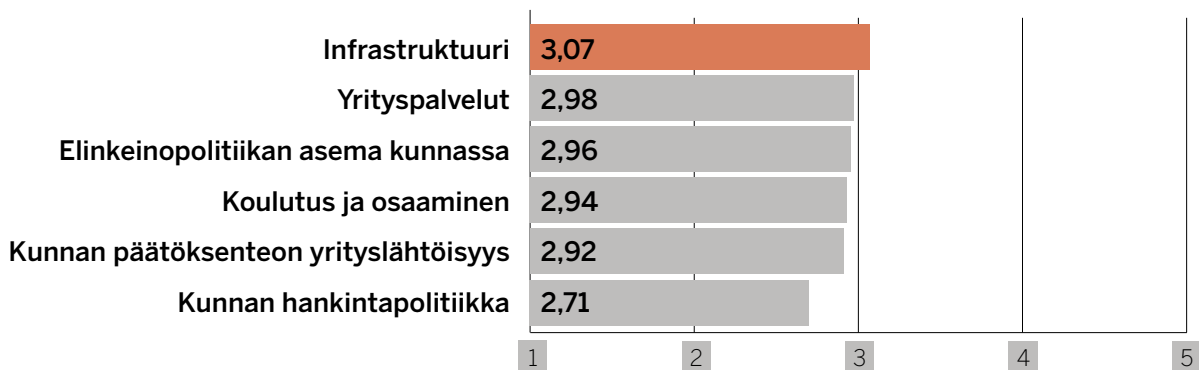

2,88	2,87	2,86	2,86	2,86	2,79	2,77	2,76	2,71	2,69
(N=527)	(N=321)	(N=334)	(N=687)	(N=798)	(N=158)	(N=354)	(N=445)	(N=439)	(N=288)
Lappi	Pää- kaupunki- seutu	Helsinki	Keski- Suomi	Uusimaa	Kainuu	Päijät- Häme	Häme	Etelä- Savo	Kymi

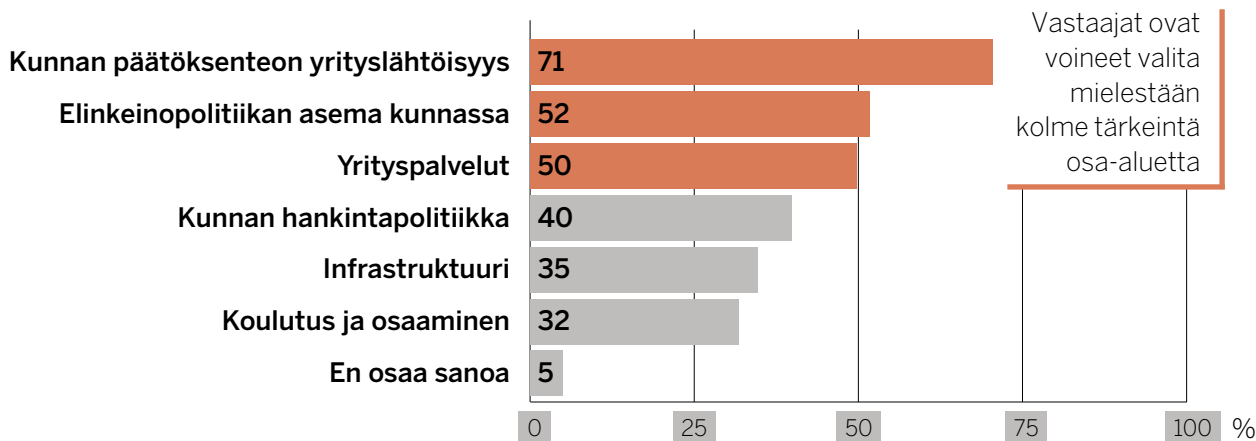
**Kunnilla ja yrityksillä
on entistä vahvempi
kohtalonyhteys.**

Elinkeinopolitiikan 6 osa-alueen keskiarvot (asteikko 1–5), koko maa, (N=10404)

- » Alueet ja kunnat kilpailevat keskenään yrityksistä, osaajista ja työvoimasta. Yrittäjien kuntabarometrin tulos auttaa kuntaa havaitsemaan elinkeinopolitiikkansa kilpailuedut sekä kehittämiskohteet.
- » Digi- ja liikenneinfra on kuntien elinkeinopolitiikan kiitettyin osa-alue.
- » Hankintapolitiikka on menestynyt heikosti elinkeinopolitiikkaa mittaavissa aiemmissakin kyselyissä.
- » Järjestämällä yrityspalveluita yritysten eri kehitysvaiheisiin kunta voi edistää yritystensä kasvua, ja siten myös työllisyyttä. Monet yrityspalvelut kannattaa järjestää palvelusetelillä. Se mahdollistaa yrittäjyyttä myös yrityspalvelujen tuottamisessa.

Elinkeinopolitiikan osa-alueet (6) tärkeysjärjestyksessä, % koko maa, (N=10404)

- » Päätöksenteon yrityslähtöisyys on tärkein elinkeinopolitiikan osa-alue kunnassa.
- » Yritysvaikutusten arvioinnin ottaminen järjestelmälliseksi osaksi päätösvalmistelua lisää sen todennäköisyyttä, että kunnan päätöksenteko on yrityslähtöistä.
- » Pitää huomioida myös ne yritykset, jotka voisivat syntyä päätöksen seurauksena. Yritys lähtöisyys ei tarkoita yksinomaan vaikutuksia niihin yrityksiin, jotka jo toimivat alueella.
- » Elinkeinopolitiikka saattaa ottaa kunnassa aiempaa isompaa asemaa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen siirtyy kunnilta pois.
- » Elinkeinopolitiikkaan panostamisesta on kunnalle seurauksena enemmän yrityksiä, työpaikkoja ja verotuloja – eli vetovoimaa ja pitovoimaa.

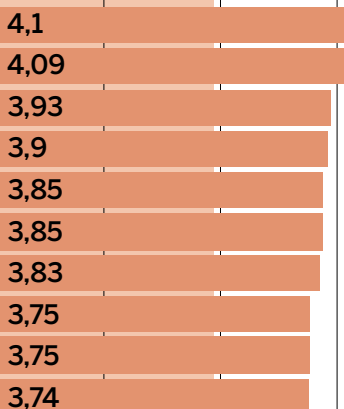
TOP-10 kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta (N=10404)

ALLE 10 000 ASUKASTA

Kunta (N)	Asukasluku	Alue
1. Kärsämäki (10)	2 576	Pohjois-Pohjanmaa
2. Marttila (23)	2 013	Varsinais-Suomi
3. Puumala (14)	2 151	Etelä-Savo
4. Oulainen (20)	7 288	Pohjois-Pohjanmaa
5. Karvia (20)	2 342	Satakunta
5. Inkoo (13)	5 386	Uusimaa
7. Isojoki (12)	1 951	Etelä-Pohjanmaa
8. Sulkava (24)	2 492	Etelä-Savo
8. Urjala (12)	4 688	Pirkanmaa
10. Säkö (58)	6 721	Satakunta

Koko maa 2,97

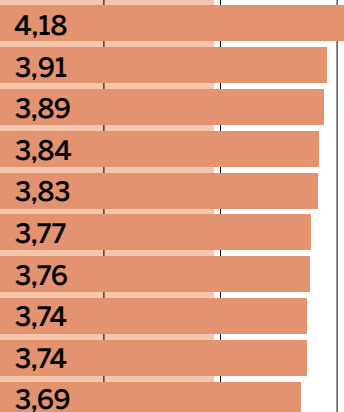
keskiarvo

10 000–50 000 ASUKASTA

Kunta (N)	Asukasluku	Alue
1. Lieto (64)	19 994	Varsinais-Suomi
2. Muurame (46)	10 164	Keski-Suomi
3. Naantali (48)	19 314	Varsinais-Suomi
4. Kerava (31)	36 756	Uusimaa
5. Kempele (53)	18 355	Pohjois-Pohjanmaa
6. Ilmajoki (44)	12 269	Etelä-Pohjanmaa
7. Alavus (50)	11 468	Etelä-Pohjanmaa
8. Kontiolahti (39)	14 821	Pohjois-Karjala
8. Kalajoki (33)	12 373	Keski-Pohjanmaa
10. Lempäälä (103)	23 523	Pirkanmaa

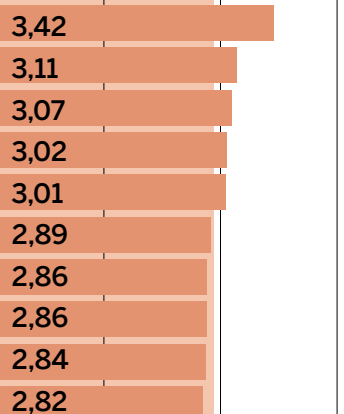
keskiarvo

YLI 50 000 ASUKASTA

Kunta (N)	Asukasluku	Alue
1. Seinäjoki (163)	63 781	Etelä-Pohjanmaa
2. Vaasa (108)	67 636	Rannikko-Pohjanmaa
3. Salo (92)	51 833	Varsinais-Suomi
4. Joensuu (114)	76 850	Pohjois-Karjala
5. Kuopio (142)	119 282	Savo
6. Vantaa (131)	233 775	Pääkaupunkiseutu
7. Helsinki (334)	653 835	Helsinki
7. Jyväskylä (172)	142 400	Keski-Suomi
9. Lahti (138)	119 823	Päijät-Häme
10. Espoo (179)	289 731	Pääkaupunkiseutu

keskiarvo

TOP-10 kunnat: sijaluku perustuu kahden desimaalin tarkkuuteen.

Asukasluku: 31.12.2019 mukaisesti.

1

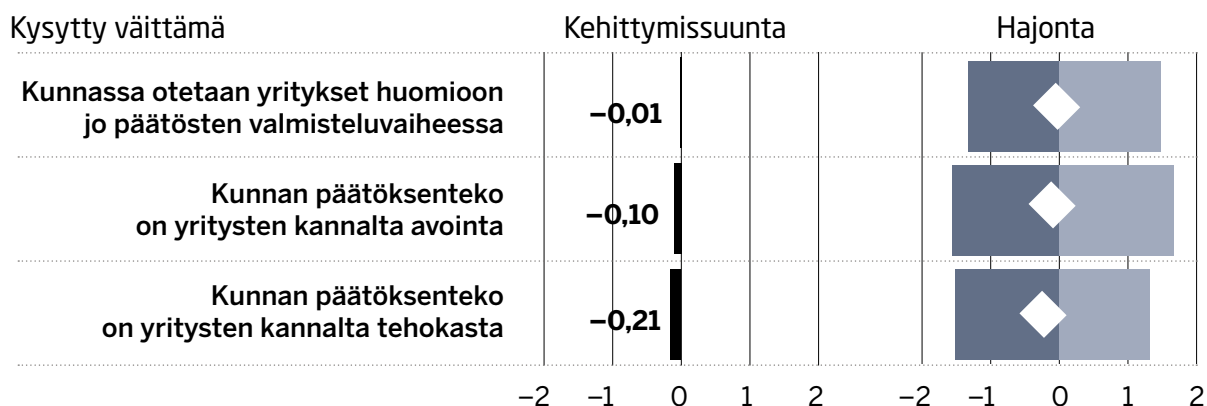
2

3

4

5

1. Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys (N=10404)

- » Päätöksenteon avoimuus, tehokkuus ja yritysten huomioiminen on kehittynyt lievästi huonompaan suuntaan viimeksi kuluneena kahtena vuotena.
- » Lähes kaikilla kunnan päätöksillä on yritysvaikutuksia ja kaikilla päätöksillä on elinvoimavaikutuksia.
- » Päätösten viipymisellä ja tekemättä jäämisellä on myös elinvoimavaikutuksia.
- » Päätöstä valmistelevat henkilöt kunnissa saavat yritys- ja elinvoimavaikutusten arviointityöhön apua kysymällä yrittäjiltä näkemystä. Paikallinen yrittäjäjärjestö on luontevin vastinpari kunnan kanssa käytävään elinvoimavuoropuheluun.
- » Elinkeinopolitiikka on kunnan tärkein elinvoimatyökalu. Sen pitää olla kunnanjohtajan vastuulla, jotta elinvoimanäkökulma huomioidaan läpileikkaavana kaikissa kuntakonsernin toiminnoissa.
- » Yritysvaikutusten arvioinnin tulee olla pysyvä osa kaikkea päätösvalmistelua.
- » Jälkikäteen pitää tarkistaa, toteutuivatko yritysvaikutukset arvioidun kaltaisina.

TOP-10 KUNNAT 2020

alle 10 000 asukasta		
1.	Marttila	4,24
2.	Myrskylä	4,10
3.	Puumala	4,07
4.	Inkoo	4,00
4.	Kärsämäki	4,00
6.	Ruokolahti	3,92
7.	Karvia	3,90
7.	Urjala	3,90
9.	Oulainen	3,89
10.	Ilomantsi	3,88

10 000–50 000 asukasta		
1.	Lieto	4,15
2.	Muurame	4,05
3.	Kerava	4,04
4.	Kempele	3,94
5.	Naantali	3,85
6.	Kalajoki	3,77
7.	Lempäälä	3,76
8.	Ilmajoki	3,75
9.	Alavus	3,71
10.	Kontiolahti	3,66

yli 50 000 asukasta		
1.	Seinäjoki	3,43
2.	Vaasa	2,91
2.	Vantaa	2,91
4.	Salo	2,89
5.	Joensuu	2,87
5.	Kuopio	2,87
7.	Lahti	2,78
8.	Helsinki	2,72
9.	Espoo	2,69
10.	Kotka	2,68

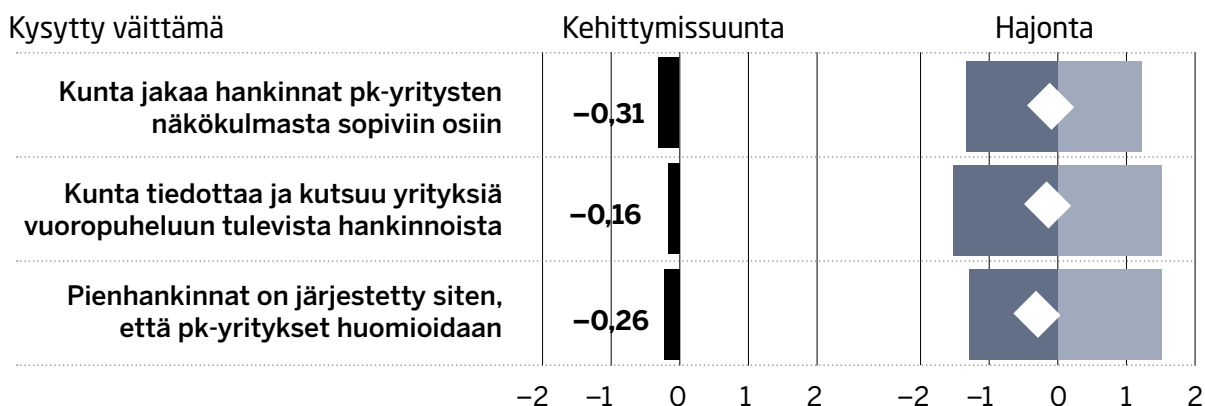
Koko maan keskiarvo

2,92

2. Kunnan hankintapolitiikka (N=10404)

- » Julkiset hankinnat ovat kunnan omassa käsissä oleva elinvoimapolitiikan strateginen työkalu.
- » Julkisella kysynnällä voidaan luoda elinvoimaa. Siksi hankintaohjeiden laatimisessa pitää huomioida yrittäjyys, ja yrityksistä pienempien mahdollisuus tehdä tarjous.
- » Suurin pk-yritysten este hankinnoissa on hankinnan liian suuri koko. Liian suuria hankintoja esiintyy usein yhteishankinnassa. Yhteishankinta tarkoittaa usean hankintayksikön yhteisesti toteuttamaa hankintaa.
- » Vaikka kunta on mukana yhteishankinnassa, kunnan pitää oman hankintapolitiikkansa mukaisesti edellyttää yhteishankinnalta samoja strategisia painotuksia, kuin sen omisakin hankinnoissa. Hankintapolitiikkaa ei siis pidä antaa pois kunnalta.
- » Hankinnat pitää jakaa osiin, ja valita useita yrityksiä. Siten pidetään markkinat toimivina.
- » Pienhankinnat ovat merkittävä referenssi erityisesti uusille ja pienille yrityksille. Kunta voi mitata elinvoimaansa esimerkiksi seuraamalla, moniko uusi tai pieni yritys pääsee toimittamaan kunnan hankintaan. Julkinen asiakas on yritykselle valttia, kun tähdätään kasvuun tai kansainvälistymiseen.

TOP-10 KUNNAT 2020

alle 10 000 asukasta

1. Myrskylä	4,44
2. Marttila	4,05
3. Ruokolahti	3,88
4. Oulainen	3,71
5. Pielavesi	3,68
6. Karvia	3,65
7. Ylitornio	3,60
7. Lapinjärvi	3,60
9. Puumala	3,57
9. Urjala	3,57

10 000–50 000 asukasta

1. Lieto	3,89
2. Naantali	3,69
3. Kerava	3,67
4. Alavus	3,54
5. Muurame	3,43
6. Ilmajoki	3,40
7. Lempäälä	3,32
8. Kontiolahti	3,31
9. Kempele	3,27
10. Paimio	3,23

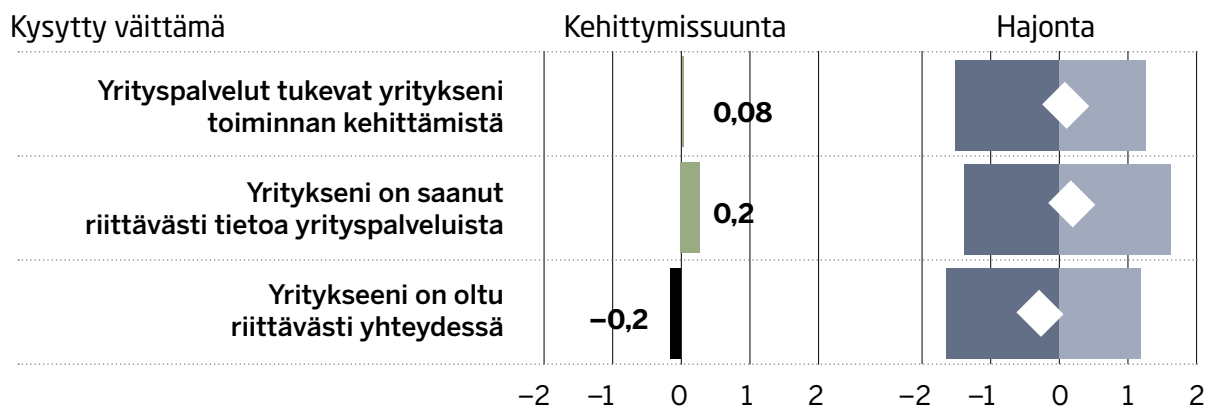
Koko maan keskiarvo **2,71**

yli 50 000 asukasta

1. Seinäjoki	2,90
2. Vaasa	2,89
3. Salo	2,81
4. Jyväskylä	2,71
5. Kuopio	2,63
5. Pori	2,63
7. Kouvola	2,59
8. Joensuu	2,53
8. Kotka	2,53
10. Vantaa	2,50

3. Yrityspalvelut (N=10404)

- » Yrityspalveluita tarjotaan, jotta yritykset pääsisivät alkuun, kasvaisivat, kansainvälistyisivät ja vaihtaisivat oikean ajan tullen omistajaa.
- » Toimivat ja kehittyvät yritykset tarjoavat työpaikkoja, tuovat verotuloja, ja synnyttävät alueelle muitakin palveluita, joita yrityksen asiakkaat, alihankkijat ja työntekijät tarvitsevat.
- » Yrityspalveluista tunnetuimpia ovat esimerkiksi rahoitusneuvonta, alkavat yrittäjän neuvonta, verkostoituminen, omistajanvaihdos- sekä kansainvälistymisneuvonta.
- » Useat yrityspalvelut kannattaa järjestää yrityspalvelusetelillä. Yritys voi valita sopivimman palveluntarjoajan, eikä kunnan tarvitse hankkia omaa resurssia.
- » Kunnianhimoa yrityspalveluihin voidaan lisätä digimissiolla: Kunnalliset kehitys- ja elinkeinoyhtiöt, oppilaitokset ja muut yrityspalvelut alkavat tukea yhdessä paikallisten yrittäjäyhteisöjen kanssa yrityksiä digitaalisen teknologian käyttöönotossa ja sen edellyttämän osaamisen kehittämisessä.

TOP-10 KUNNAT 2020

alle 10 000 asukasta		
1.	Pello	4,36
2.	Marttila	4,35
2.	Karstula	4,35
4.	Oulainen	4,21
5.	Ylitornio	4,15
6.	Urjala	4,00
7.	Aura	3,93
8.	Pomarkku	3,90
9.	Inkoo	3,85
10.	Säkylä	3,84

10 000–50 000 asukasta		
1.	Lieto	3,98
2.	Kerava	3,97
3.	Kalajoki	3,94
4.	Mäntsälä	3,93
5.	Alavus	3,88
6.	Naantali	3,87
7.	Kontiolahti	3,84
8.	Nivala	3,81
9.	Ilmajoki	3,77
10.	Muurame	3,74

yli 50 000 asukasta		
1.	Salo	3,28
2.	Seinäjoki	3,19
3.	Joensuu	3,11
4.	Kuopio	3,04
5.	Vaasa	2,98
6.	Lahti	2,97
7.	Pori	2,95
7.	Kotka	2,95
9.	Jyväskylä	2,79
10.	Vantaa	2,78

Koko maan keskiarvo

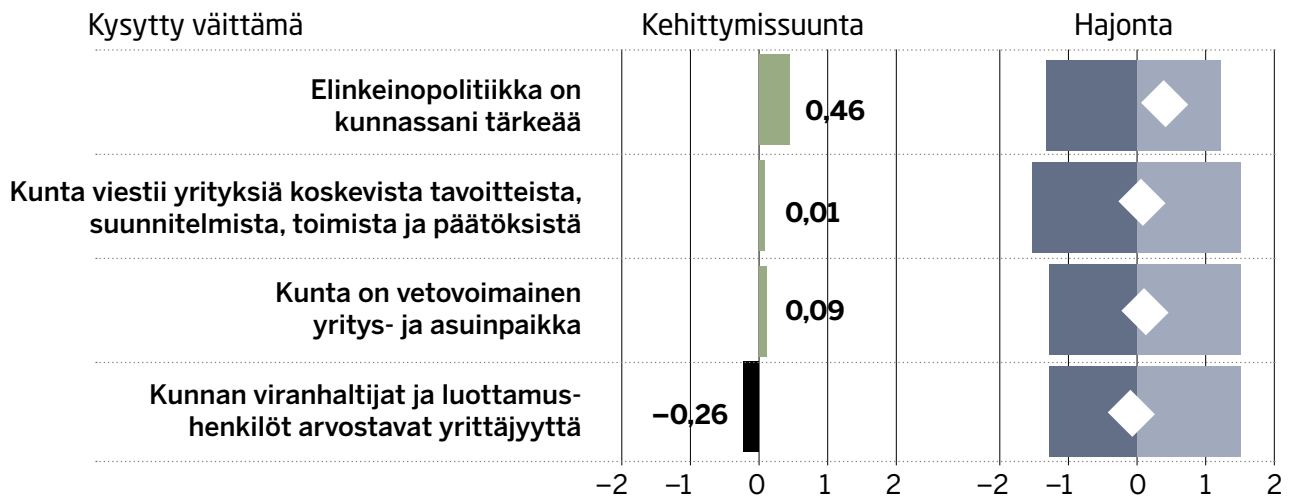
2,98

Yrityspalvelut tärkeysjärjestyksessä, %, koko maa, (N=10404)

4. Elinkeinpolitiikan asema kunnassa (N=10404)

- » Elinkeinpolitiikan asema on vahvistunut kunnissa. Kunnissa on havaittu, että yrittäjyyden vahvistaminen on kuntien elämänlanka.
- » Pitää aidosti nähdä, mikä oikeasti lisää elinvoimaa juuri omassa kunnassa, ja panostaa siihen. Strateginen painopiste voi kunnasta riippuen olla esimerkiksi matkailu, liikenneinfra, tai tietty osaaminen.
- » Viestiminen yrityksiä koskevista asioista on elintärkeä osa elinkeinopolitiikkaa.
- » Monet kunnat ovat sopineet Yrittäjäjärjestönsä kanssa, että tiedotuksessa hyödynnetään molempien kanavia. Siten kunnan yrittäjäasiat tavoittavat yrittäjät paremmin.
- » Yrittäjät arvioivat kuntien viranhaltijoiden ja päättäjien arvostukseen heikentyneen. Se tarkoittaa, etteivät strategiset valinnat riitä, vaan tarvitaan tekoja. Nämä teot tekevät työntekijät. Tavoite muuttuu todeksi vasta kun jokainen työntekijä toimii tavoitteen mukaan.
- » On tärkeää, että kuntien henkilöstö saa työkaluja ja valmennusta ymmärtää yrittäjyyttä.

TOP-10 KUNNAT 2020

alle 10 000 asukasta		
1.	Kärsämäki	4,20
2.	Marttila	4,13
3.	Myrskylä	4,00
4.	Oulainen	3,95
5.	Inkoo	3,92
6.	Karvia	3,90
7.	Puumala	3,86
8.	Sulkava	3,83
8.	Isojoki	3,83
10.	Urjala	3,82

10 000–50 000 asukasta		
1.	Lieto	4,25
2.	Muurame	4,14
3.	Naantali	4,00
4.	Kempele	3,98
5.	Kerava	3,97
6.	Kalajoki	3,91
7.	Ilmajoki	3,86
8.	Kontiolahti	3,85
9.	Lempäälä	3,83
10.	Pirkkala	3,74

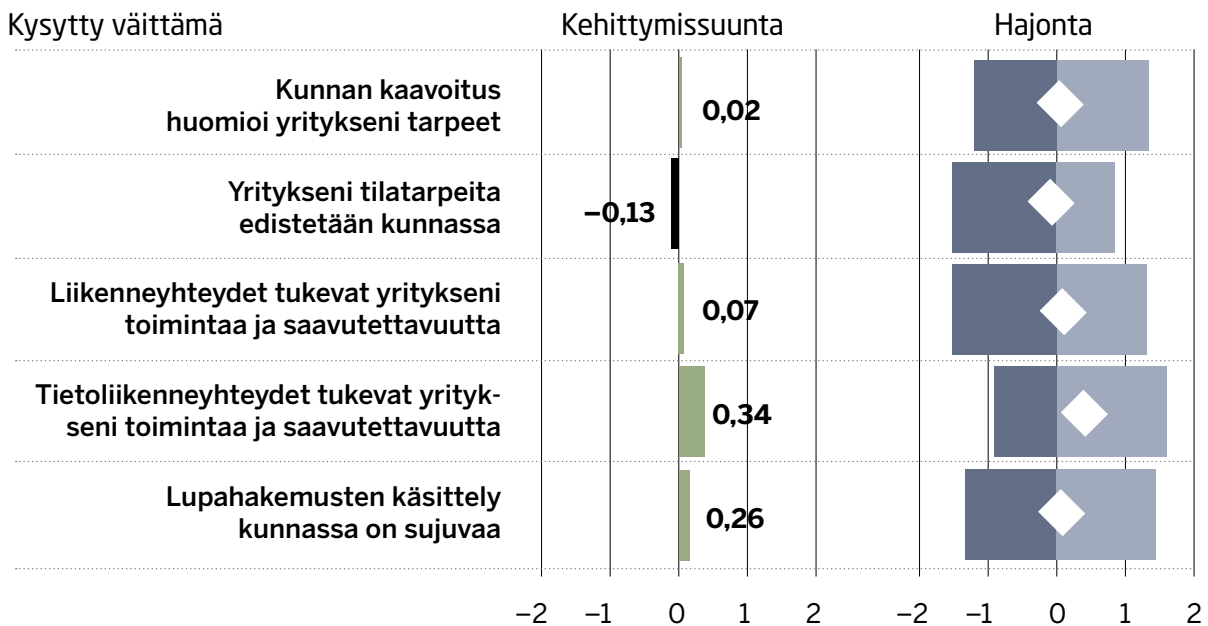
yli 50 000 asukasta		
1.	Seinäjoki	3,55
2.	Kuopio	3,06
2.	Vaasa	3,06
4.	Salo	2,99
5.	Joensuu	2,94
6.	Vantaa	2,92
7.	Espoo	2,84
8.	Helsinki	2,83
9.	Lahti	2,76
10.	Jyväskylä	2,74

Koko maan keskiarvo

2,96

5. Infrastrukturi (N=10404)

- » Yrittäjyysmyönteinen kunta ennakoii tietoliikenneverkkojen kehittämistarpeet myös kaavoituksessa. Kunta varmistaa, että lupa- ja muut hallinnolliset käytännöt eivät tarpeettomasti hidasta tietoliikenneinfran rakentamista tai kehittämistä.
- » Kunnan on yhdessä valtion ja EU:n kanssa tuettava laajakaistarakentamista niillä alueilla, joissa se ei markkinaehtoisesti tapahdu.
- » Johdonmukainen ja yrittäjyysmyönteinen kunta on laatinut maapolitiikan, johon on kirjattu kaikenkokoisten yritysten tarpeiden huomioiminen, ja terveen kilpailun edistäminen tontinluovutuksissa.
- » Fiksu kunta kohtelee kaavoituksessa ja liikepaikkaratkaisuihin yrityksiä tasapuolisesti. Tasapuolisuutta vaalitaan avoimella päätösvalmistelulla ja laajalla vuoropuhelulla.
- » Yritysten toimitilojen vuokranantajana kunta on ennustettava ja tasapuolinen. Toimitilojen muutostarpeissa kunta palvelee yrityksiä nopeasti ja joustavasti, ja muistaa, että pienen yrityksen neuvotteluvoima vuokralaisena on vähäinen. Pienen yrityksen toimintaedellytykset voivat olla kiinni siitä, pääseekö kunnan tiloihin toimimaan, ja millaisin ehdoin.

TOP-10 KUNNAT 2020

alle 10 000 asukasta

1.	Kärsämäki	4,10
1.	Pomarkku	4,10
3.	Isojoki	4,08
4.	Marttila	4,04
5.	Oulainen	3,95
6.	Inkoo	3,92
7.	Karvia	3,80
8.	Myrskylä	3,70
8.	Säkylä	3,70
8.	Ypäjä	3,70

10 000–50 000 asukasta

1.	Lieto	4,24
2.	Kalajoki	3,94
3.	Kempele	3,88
4.	Naantali	3,82
5.	Kerava	3,75
6.	Alavus	3,73
7.	Muurame	3,71
8.	Mäntsälä	3,67
9.	Ilmajoki	3,64
9.	Pirkkala	3,64

yli 50 000 asukasta

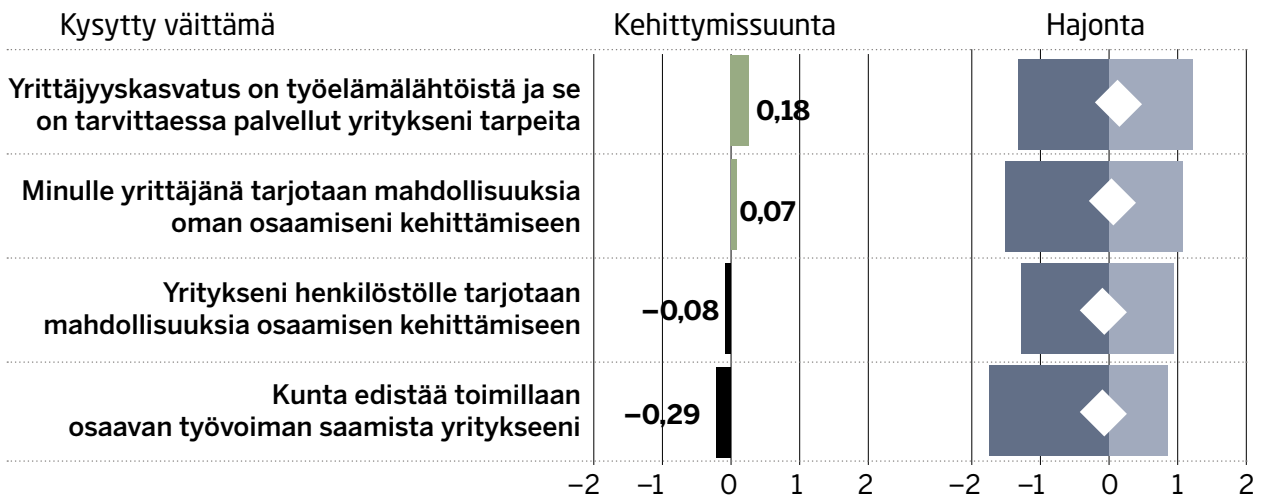
1.	Seinäjoki	3,42
2.	Vaasa	3,13
2.	Joensuu	3,13
4.	Kuopio	3,07
5.	Vantaa	3,05
6.	Lahti	3,02
7.	Salo	3,00
8.	Espoo	2,99
9.	Helsinki	2,97
10.	Pori	2,94

Koko maan keskiarvo

3,07

6. Koulutus ja osaaminen (N=10404)

- » Osaavan työvoiman puute on keskeisin syy miksi yritykset eivät kasva. Osaavan työvoiman saamiseksi pitää kehittää jo seudulla olevien henkilöiden osaamista, mutta myös houkutella seudulle uusia osaajia.
- » Osaaminen on silta yli vaikeiden aikojen. Yritysten työntekijöiden ja yrittäjien oppimismahdollisuuksien parantaminen on tärkeää kriisistä toivuttaessa, mutta myös tie kasvun edistämiseksi.
- » Yrittäjyyskasvatusta pitää tarjota koululaisille ja opiskelijoille sekä kuntien henkilöstölle. Vaikka kaikki eivät ryhdy yrittäjiksi, yrittäjyysymmärrys näkyy elinvoimaa lisäävinä tekoina muulla uralla. Opettajien yrittäjyyskasvatusosaamista pitää tukea. Siten lujitetaan lasten ja nuorten yrittäjämäistä asennetta ja synnytetään uuden polven yrittäjyyttä.
- » Yrityslähtöinen kunta kokeilee yrityslähtöisiä osaamisverkostoja eri alueilla ja toimialoilla ja kehitetään niiden edellyttämiä koordinaatio- ja oppimispalveluita. Näin kannustetaan yrityksiä ylläpitämään osaamista entistä tavoitteellisemmin.

TOP-10 KUNNAT 2020

alle 10 000 asukasta		
1.	Oulainen	3,95
2.	Karvia	3,85
3.	Sulkava	3,83
4.	Marttila	3,78
5.	Kauniainen	3,67
6.	Isojoki	3,58
7.	Savitaipale	3,50
8.	Aura	3,49
9.	Virrat	3,47
10.	Kärsämäki	3,43

10 000–50 000 asukasta		
1.	Lieto	3,93
2.	Kerava	3,86
3.	Muurame	3,76
4.	Kalajoki	3,73
5.	Alavus	3,67
5.	Nivala	3,67
7.	Liekka	3,50
8.	Kontiolahti	3,47
9.	Ilmajoki	3,46
10.	Kempele	3,45

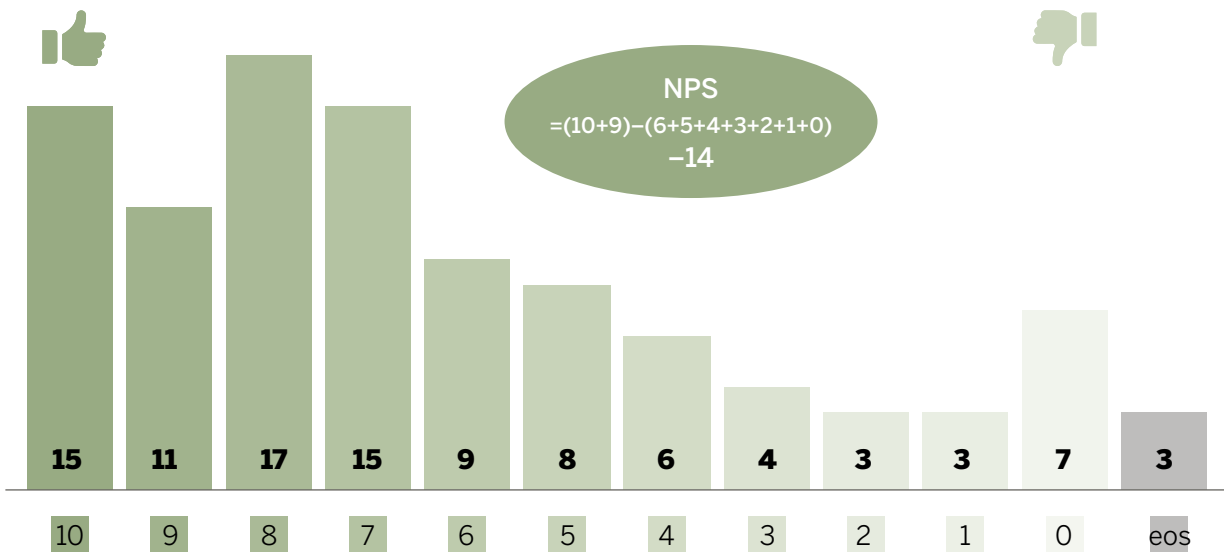
yli 50 000 asukasta		
1.	Seinäjoki	3,26
2.	Joensuu	3,21
3.	Salo	3,14
4.	Vaasa	3,10
5.	Kuopio	3,05
6.	Jyväskylä	2,97
7.	Pori	2,91
8.	Hämeenlinna	2,87
9.	Lahti	2,85
10.	Kotka	2,83

Koko maan keskiarvo

2,94

Kuinka todennäköisesti suosittelisit kysyttäessä kuntaa/kaupunkia toiselle yritykselle sijaintikunnaksi?, % (N=10404)

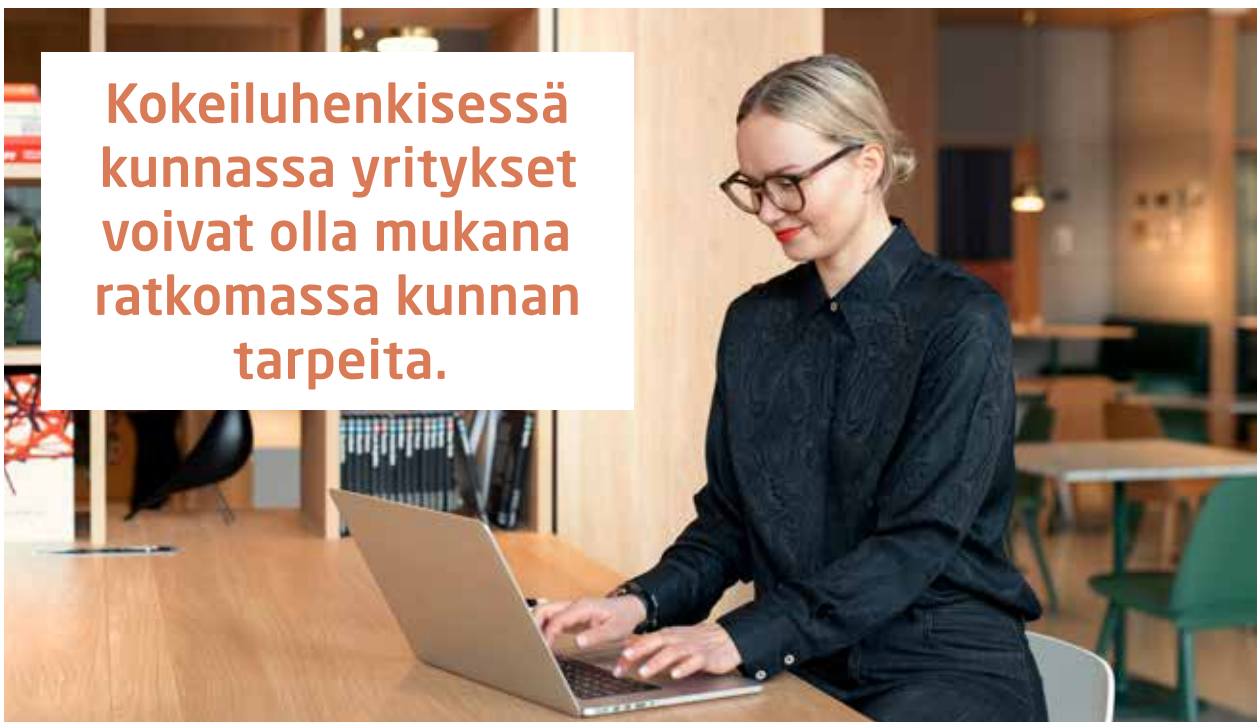

Suurin osa yrittäjistä ei suosittele kuntansa sijaintikunnaksi toiselle yritykselle.

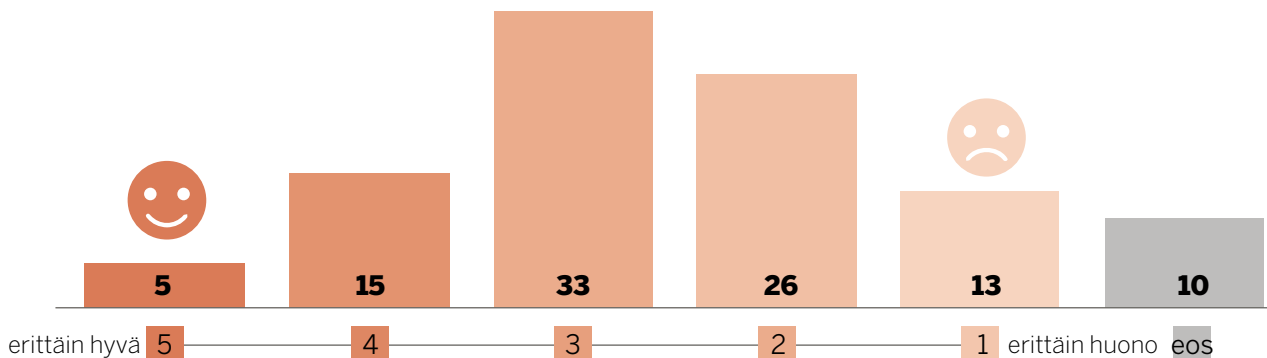
Vastausten luokittelu: 0–6 = arvostelijat, 7–8 = passiiviset, 9–10 = suosittelijat

NPS-arvo lasketaan vähentämällä arvostelijoiden prosenttiosuus suosittelijoiden prosenttiosuudesta.

Jos lopullinen arvo on negatiivinen, arvostelijoita on enemmän kuin suosittelijoita.

Arvioi kuinka hyvin kuntasi on onnistunut uusien yritysten saamisessa kuntaanne?, % (N=10404)

- » Kunnat onnistuneet saamaan uusia yrityksiä kuntaan korkeintaan kohtuullisesti.
- » Keskiarvo 2,7. Yleisesti tutkimuksissa tällä asteikolla hyvän normaalin tuloksen keskiarvo vähintään 3,8. Nyrkkisääntönä hyvän arvosanan saamiseksi arvosanan 1 ja 2 antaneita ei saisi olla yli 15 %. Tässä arvosanan 1 antaa vastaajista 13 % ja 2:n 16 %.
- » Kaksi parasta arvosanaa antaa 20 %. Neutraalin antaa kolmannes 33%. Kriittisen arvosanan antaa 39 %, myönteisen 20 % joten tulos on heikohko.
- » Yrittäjillä on paljon odotuksia kuntien elinkeinopolitiikalle ja näkevät että kunnat eivät tee tarpeeksi pienten yrittäjien eteen. Vastaajakunta suurelta osin pieniä ja korkeintaan keskisuuria yrityksiä. Palveleeko kunta liiaksi isoja yrityksiä ja unohtaa pienet ja mikroyritykset?

TOP-10 KUNNAT 2020

alle 10 000 asukasta		
1.	Kärsämäki	4,30
2.	Inari	3,65
3.	Oulainen	3,63
4.	Kittilä	3,57
5.	Harjavalta	3,54
6.	Säkylä	3,47
7.	Inkoo	3,33
8.	Marttila	3,29
9.	Pello	3,27
10.	Aura	3,26

10 000–50 000 asukasta		
1.	Lieto	4,44
2.	Pirkkala	4,37
3.	Kempele	4,06
4.	Muurame	3,93
4.	Mäntsälä	3,93
6.	Ylöjärvi	3,87
7.	Lempäälä	3,79
8.	Kerava	3,75
9.	Siilinjärvi	3,73
10.	Kalajoki	3,67

yli 50 000 asukasta		
1.	Seinäjoki	3,75
2.	Helsinki	3,32
3.	Vantaa	3,18
4.	Espoo	3,12
5.	Salo	3,07
6.	Kuopio	2,89
7.	Joensuu	2,87
7.	Vaasa	2,87
9.	Jyväskylä	2,86
10.	Tampere	2,78

Koko maan keskiarvo **2,7**

A close-up photograph of a person's hands holding a large quantity of small, light-colored seeds. The person is also holding a mobile phone to their ear with their other hand. In the foreground, there is a large, open sack made of coarse, natural fiber, likely burlap, which is filled with the same seeds. The background is blurred, showing what appears to be a window with white blinds. The overall scene suggests a focus on agriculture or a seed-related business.

**“Yrittäjäystävällisellä
ja elinvoimaisella
kunnalla on
vetovoimaa ja
pitovoimaa.”**

Sydän mukana yrittämisessä

TÄTÄ ON SUOMALAINEN YRITTÄJYYS

286 042

Yritystä rakentaa maattamme joka päivä.

Yli puolet Suomen yrittäjistä on yksinyrittäjiä.

Suomen yrittäjistä toimii maailmalla.

yrittäjistä työskentelee yli 50 tuntia viikossa.

1 400 000

ihmistä teki töitä Suomen yrityksissä ja luo verotuloja.

93%

kaikista yrityksistä
työllistää alle 10 henkeä.

yritysten kasvusta tulee
digitalisaation ansiosta.

Yrittäjien keski-ikä on

47

vuotta.

REILU

1/5

yrittäjistä on
pientuloisia.

Yritysten toimipaikkojen sijainnin kolmen kärki:

VAIN

0,2%

Suomen yrityksistä on
suuryrityksiä.

KUNTALIITTO

Kuntajohdon elinkeinopolitiikkakysely

Kunnallisjohdon elinkeinopolitiikkakysely toteutettiin osana Suomen Yrittäjien Kuntabarometriä. Tutkimuksen toteutti IROResearch Oy Suomen Yrittäjien toimeksiannosta.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää miten kunta voisi parantaa yritysten toimintaedellytyksiä, kunnan elinkeinopolitiikan organisointia ja resursointia, osaavan työvoiman saantia sekä miten kunta edistää markkinoiden toimivuutta ja hankintojen onnistumista.

Tutkimuksen tiedot kerättiin sähköisellä kyselyllä 28.2.–25.3.2020 välisenä aikana. Kuntajohdolle suunnattu kysely lähetettiin sähköpostilla kuntien ja kaupunkien johtajille sekä keskeisille luottamushenkilöille.

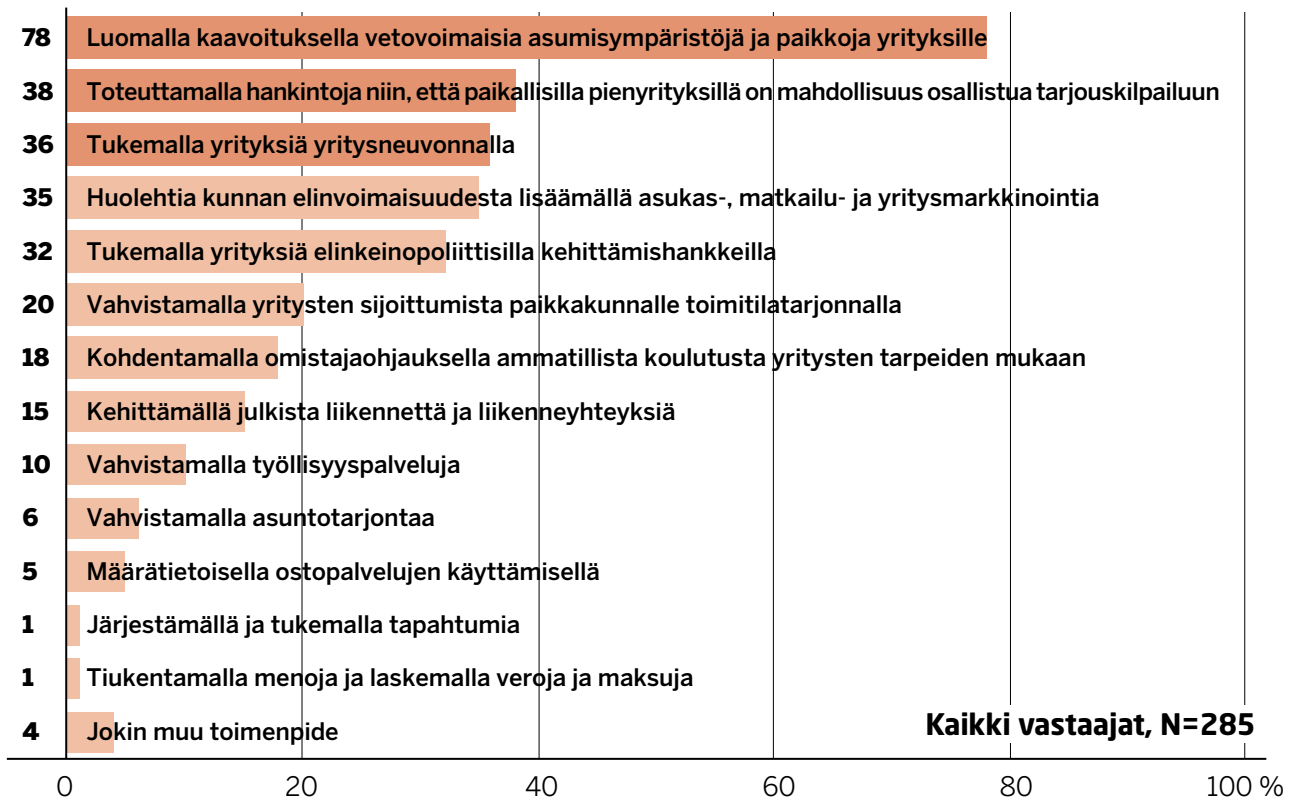
Kyselyyn vastasi 285 henkilöä kaikkiaan 194 kunnasta eli 63 prosenttia kunnista. Kyselyyn vastanneiden kunnissa asuu yhteensä 4,29 miljoonaa asukasta eli 78 prosenttia koko maan asukkaista.

**KUNTA
LIITTO**

TOIMENPITEET JOILLA KUNTA VOI PARANTAA YRITYSTEN TOIMINTAEDELLYTYKSIÄ, %

”Valitse seuraavista kolme tärkeintä toimenpidettä, joilla kunta voi mielestäsi parantaa yritysten toimintaedellytyksiä.”

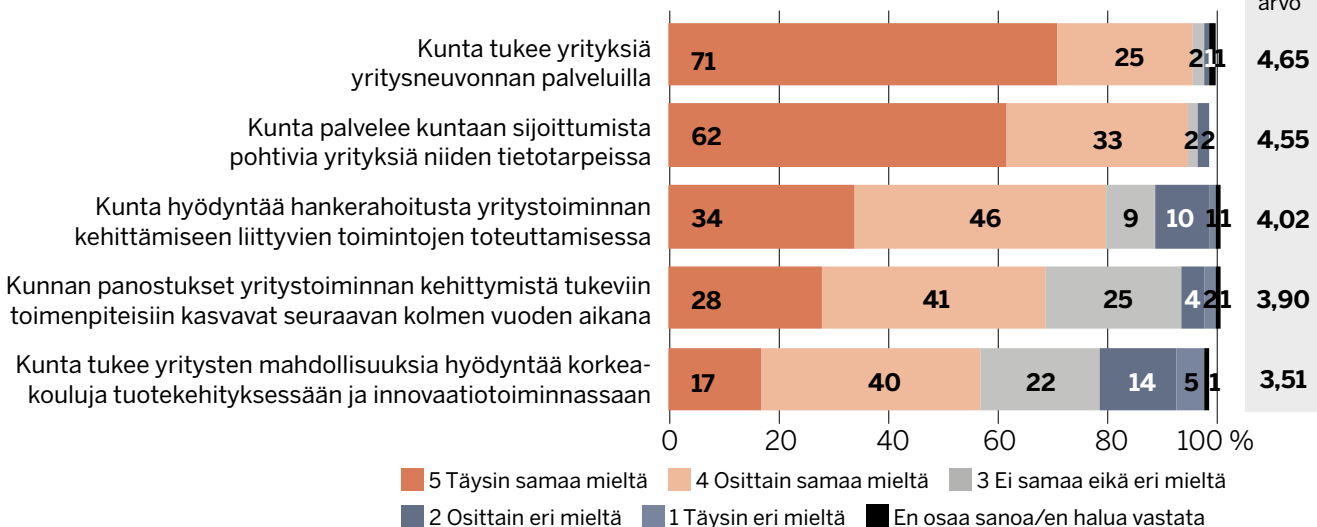

- » Kunnat arvioivat, että yrittäjien toimintaedellytyksiä kehitetään parhaiten luomalla kaavoituksella vetovoimaisia asuinympäristöjä ja paikkoja yrityksille sekä huomioimalla paikalliset pienyritykset hankinnoissa. Tärkeiksi toimenpiteiksi nousivat myös yritysten tukeminen neuvonnalla, asukas-, matkailu- ja yritysmarkkinointi sekä elinkeinopoliittiset kehittämishankkeet.
- » Avovastuksessa useat vastaajat korostivat yritystoiminnan toimintaedellytysten edistämisen olevan monimuotoista ja keinojen keskinäinen tärkeysjärjestys määräytyy kulloisenkin tilanteen mukaan. Kolmen tärkeimmän toimenpiteen nimeäminen nostaa esiin tärkeimmät toimenpiteet, mutta ei tee oikeutta paikallisista olosuhteista lähtevälle monimuotoiselle tekemiselle. Tätä avovastusten esimerkit onnistumisista osaltaan vahvistavat.

ELINKEINOPOLIITIKAN ORGANISOINTI JA RESURSSIT, % (kaikki vastaajat N=285)

"Miten kuntasi elinkeinopolitiikka on organisoitu ja resursoitu?"

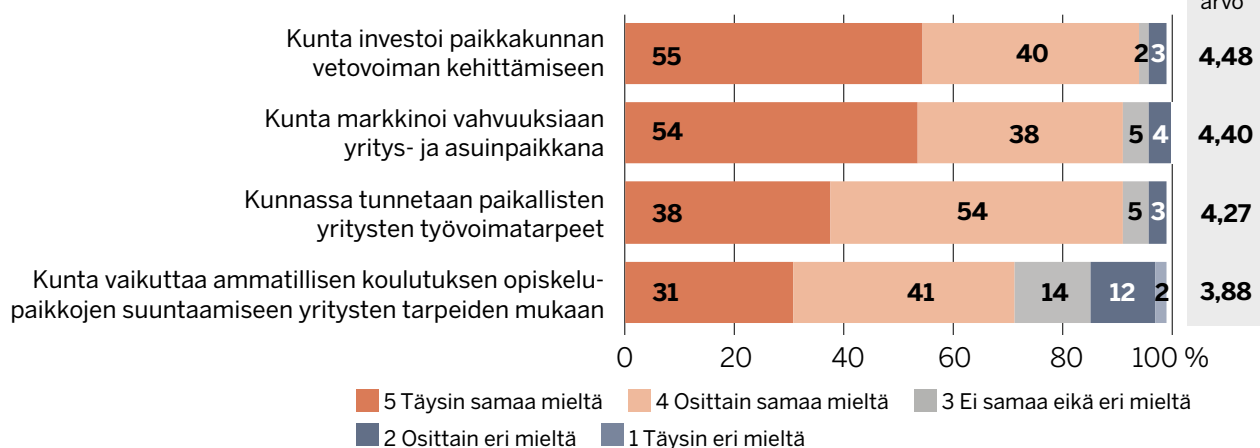
Arvioi, kuinka hyvin seuraavat väittämät vastaavat kuntasi toimintaa"

OSAAVAN TYÖVOIMAN SAANTI, % (kaikki vastaajat N=285)

"Miten kuntasi parantaa osaavan työvoiman saantia?"

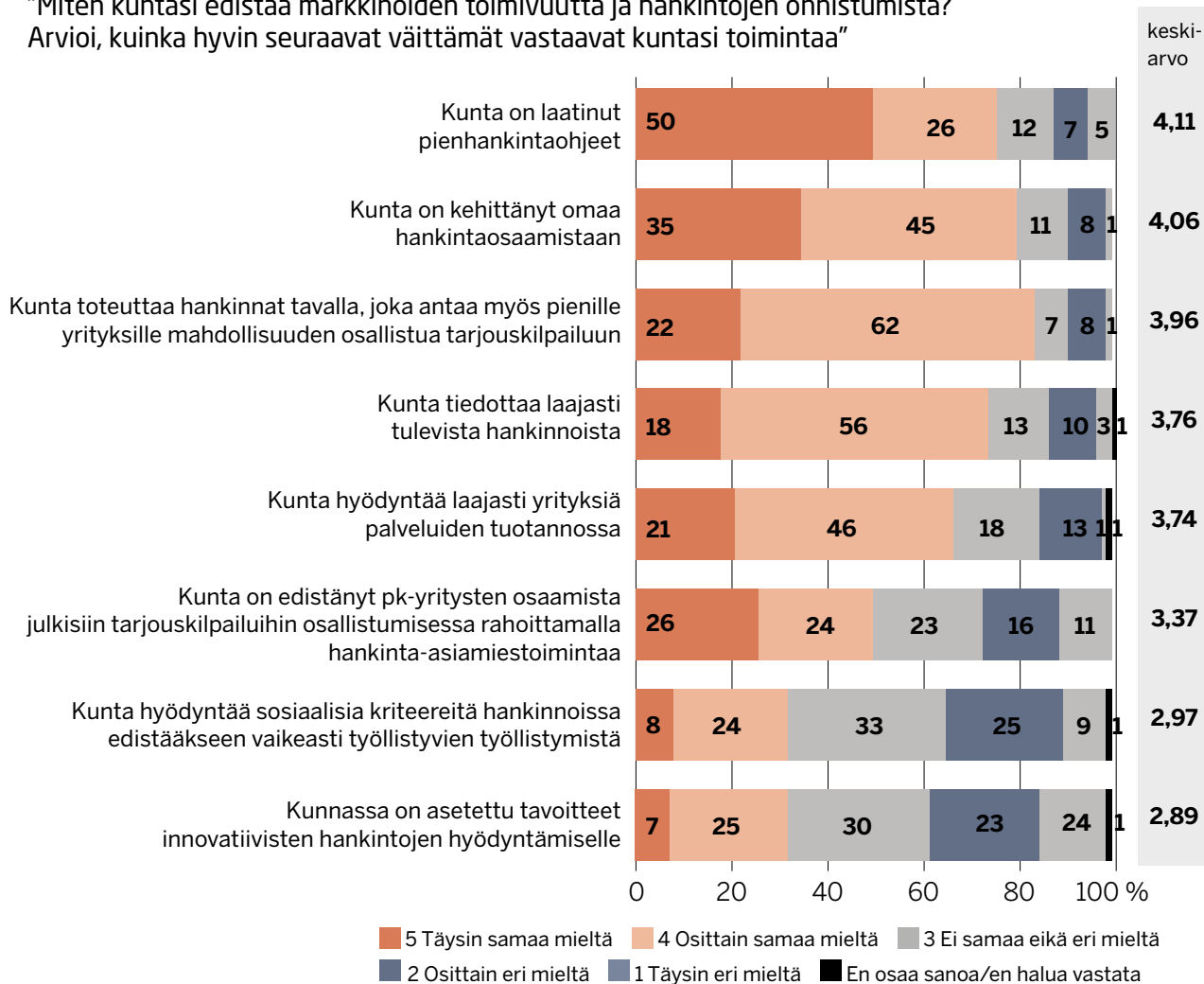
Arvioi, kuinka hyvin seuraavat väittämät vastaavat kuntasi toimintaa"

- » Kunnat kokevat yritysneuvonnan tärkeäksi yritysten menestystä tukevaksi toimenpiteeksi ja oman kunnan katsotaan onnistuvan tehtävässä hyvin. Vastausten mukaan kunnat suoriutuvat lähes yhtä hyvin myös kuntaan sijoittumista harkitsevien yritysten palvelussa.
- » Avovastauksissa nousi esiin useita onnistumisia hankemuotoisessa kehittämisessä, mutta osa näki hankerahoituksen hyödyntämisessä myös parantamisen varaa. Vastauksissa koroistui kuntien erittäin tiukka taloustilanne. Tästä huolimatta 69 prosenttia ilmoittaa, että panostukset yritystoiminnan kehittämiseen tulevat jossain muodossa kasvamaan seuraavan kolmen vuoden aikana.
- » Eniten hajontaa vastausten osalta näkyy korkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen hyödyntämisessä. Puute osaavasta työvoimasta on suunnannut kuntien katseita entistä enemmän myös koulutuksen suuntaan. Koulutuspaikkojen keskittyminen koetaan erityisesti pienissä kunnissa haasteena.

HANKINNAT, % (kaikki vastaajat N=285)

”Miten kuntasi edistää markkinoiden toimivuutta ja hankintojen onnistumista?
Arvioi, kuinka hyvin seuraavat väittämät vastaavat kuntasi toimintaa”

- » Kyselyyn vastanneet pitävät hankintoja tärkeänä yritystoiminnan edistämisen toimenpiteenä. Vastaukset osoittavat, että kunnissa on hankintoihin liittyen laajasti osaamista, mutta myös kehitettävää.
- » Vain 22 prosenttia vastaajista on täysin samaa mieltä siitä, että omassa kunnassa hankinnat toteutetaan niin, että myös pienillä yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuun. Vastaajista 62 prosenttia kuitenkin ilmoittaa, että tämä toteutuu omassa kunnassa osittain.

